

Søknad om konsesjon for uttak av korallsand

Søker: KVITSAND AS, Org.nr.. 928 776 484 v/ Skjalg Kristensen

Adresse: Osodden 9
8976 Vevelstad

Mailadresse: skjkris@online.no

Tlf.nr. 908 21 120

Koordinater på omsøkte områder, Kråkøy sør og Langøy sør, Sømna kommune

Kråkøy sør:

65,23518*N 11,95798*Ø

65,23586*N 11,96420*Ø

65,23469*N 11,95832*Ø

65,23542*N 11,96446*Ø

Langøy sør:

65,22225548*N 11,95432329*Ø

65,22500920*N 11,95725986*Ø

65,22491218*N 11,95823427*Ø

65,22223517*N 11,95642316*Ø

Kvitsand AS søker om konsesjon for opptak av korallsand, total mengde 30 000 m³ på hver av de to lokalitetene, til sammen 60 000 m³ over 5 år.

Konsesjonens varighet ønskes til fem år.

Opptaksmetoder:

Det vil fortrinnsvis bli benyttet grabb, da det er forholdsvis grunt i området. Sandpumpe vil også kunne bli aktuelt å bruke. Ved et større konsesjonsgrunnlag vil man kunne få muligheten til å investere i utformingen av opptaksmetoden, slik at en optimalisert pumpeløsning kan brukes, for å gjøre operasjonen så rasjonell og miljøvennlig som det er mulig å få til, innenfor de rammene man opererer.

Opplysninger om sjøbunnen:

Sjøbunnen er i det omsøkte området noenlunde slett, og består av ren korallsand. Området har varierende dybder fra øverst 5 meter til ca. 8-9 meter. Konsesjonsområdet det søkes om, er fra dybdekote 5 meter og dypere.

Underlaget er berg med et lag leire, og så et lag med korallsand over, av varierende tykkelse.

Opptakssesong:

Hovedaktiviteten vil bli så langt som mulig forsøkt lagt til vinterhalvåret. Det kan bli aktuelt med endel sporadisk lasting av mindre partier vår og høst.

Forekomstens antatte størrelse:

Mengdeanslag for området er usikkert, da lagene med ren sand har vist seg noe varierende i tykkelse. Antatt total mengde innenfor grensene det søkes om, er følgende:

- Kråkøy sør: Forsiktig antatt ca. 3 m tykt sandlag i området gir en total mengde på rundt 45 000 m³
- Langøy sør: Vi beregner omtrent same mengde her som for Kråkøy sør, rundt 45 000 m³

Det er strømsetting, og det må påregnes tilførsel av noe sand inn i opptaksområdet, særlig i forbindelse med uvær kombinert med stor forskjell mellom flo og fjære. Dette kan medføre etterfylling fra de omliggende områder, slik at mer korallsand kan være tilgjengelig for uttak over tid.

Forhold vedrørende fylkeskommunalt og kommunalt planverk:

Det omsøkte område ligger utenfor planområder avsatt til andre formål, og det søkes om førstegangs opptak på lokaliteten.

Søker har tidligere hatt konsesjon i området vest av søkeområdet. Det ble der tatt opp nærmere fem tusen tonn korallsand av god kvalitet. Greenitives Norway AS har konsesjon der i dag.

Det er avsatt et område i nærheten som låssettingsplass for fisk. Denne formen for fiskeri er etterhvert kommet over i historiebøkene, men hvis opptak av sand skulle sammenfalle med låssetting av fisk i nærområdet, er vi innstilt på å utsette sandopptaket til fisken er levert til føringsfartøy.

Reguleringsplan for Sømna kommune for området Langøysund er vist i fig. 1. Denne viser avsatt fiskeområde på østsiden av Langøya. Dette fiskeområdet vil de søkte konsesjonsområdene ikke komme i konflikt med.

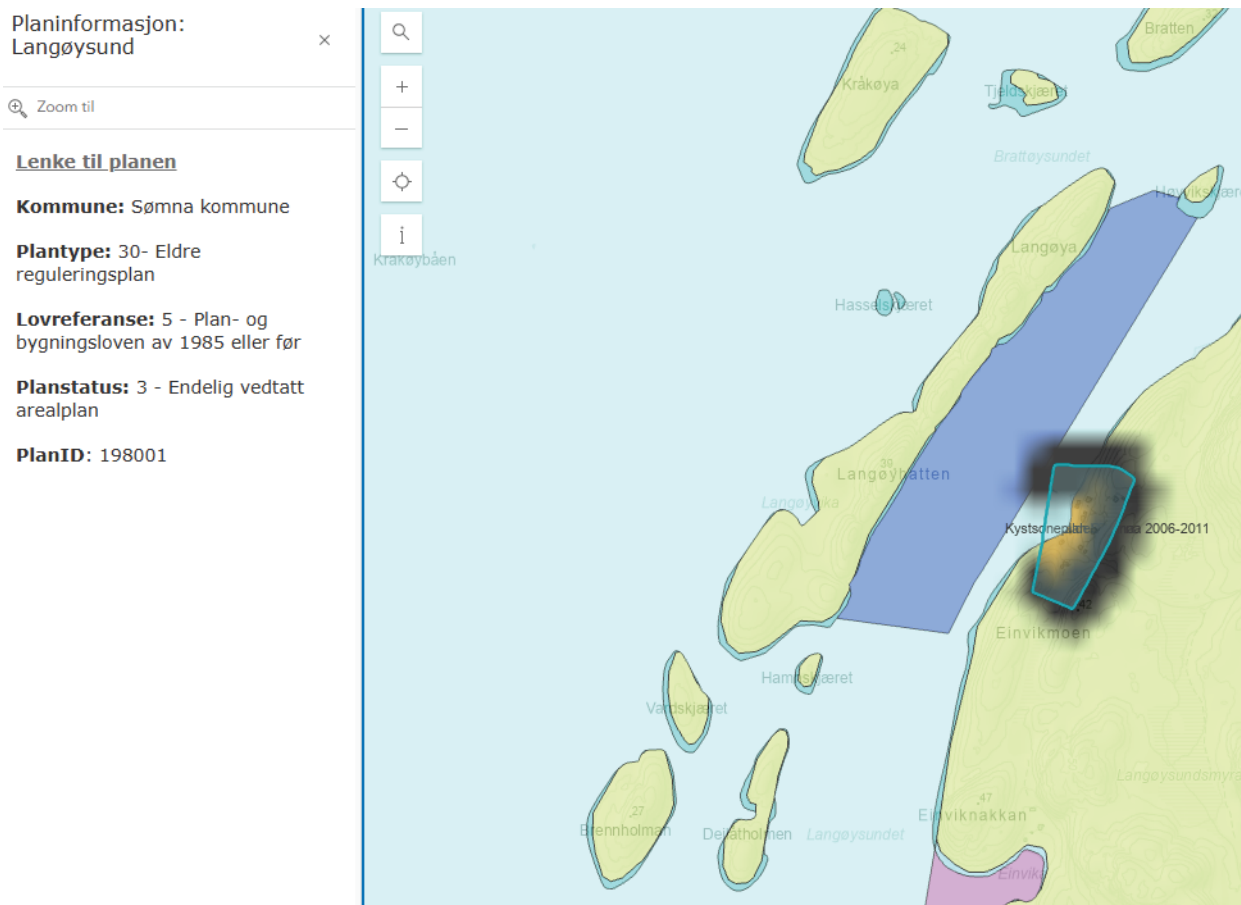

Fig. 1. Planinformasjon Langøysund, Sømna kommune (kjelde: NordlandsAtlas).

Tiltakets forhold til marinarkeologien:

Undertegnede har i slutten av november 2024 vært i kontakt med Øyvind Ødegård, marinarkeolog ved NTNU Vitenskapsmuseet i Trondheim. Jeg har forelagt ham våre planer, og vist ham lokalitetene, og fikk da til svar at NTNU Vitenskapsmuseet ikke ville foreta seg noe videre i sakens anledning, da områdene var små og sannsynligheten for funn var også små etter hans vurdering. Så da kunne vi søke ut begge lokalitetene.

Tiltakets innvirkning på naturmangfoldet:

Tiltaket er i størst mulig grad forsøkt innrettet som et punktingrep, for slik å minimalisere omfanget av påvirkningen.

Holdt opp mot de totale sandforekomster som finnes på Norskekysten, utgjør det totale uttaket nasjonalt mikroandeler.

Med de opptaksmetodene vi vil benytte, samt omsøkte mengdes størrelse, vil vi ikke kunne klare å tømme området for sand, det blir en reduksjon i tykkelsen på de største ansamlingene av sand.

Ved å tømme en forekomst av sand vil man få innblanding av leire og annet materiale, som igjen vil føre til reklamasjoner på levert sand fra kunder. Det er ikke ønskelig, så slik sett vil områdene ha mye sand igjen når uttaket stopper. Områdene vil da gradvis reetableres som de var før uttak av sand startet, spesielt her, hvor sørvest, vest og nordvestlige vindretninger skaper såpass grov sjø vinterstid, kombinert med grunne områder at draget i sjøen jevner ut havbunnen ganske effektivt, med de gjenværende sandmassene. Dette er i samsvar med forvaltningens føringer – at naturtypen bevares.

Det hevdes til stadighet at havbunnsmiljøet er sårbart, men ved å observere kva som skjer på havbunnen under uvær, på grunne områder, så vil man se at elementene farer hardhendt frem, og roter opp sand og stein. Allikevel vender livet gradvis tilbake. Artene tilpasser og reetablerer seg når naturtypen er intakt.

Det er ikke observert forekomst av tare innenfor grensene søknaden gjelder. Det kan finnes noe børstemark i sandfonnene. Denne har vist seg å kunne reetablere seg etter endt sanduttak. Dette er observasjoner gjort på Sør- og Vestlandet, i forbindelse med undersøkelser i fylkeskommunal regi av sanduttakets innvirkning på bunnfauna.

Det må jo anses som positivt at man slik utnytter naturens egne svingninger til å revitalisere uttaksområdet etter opptak. Dette har søker ved selvsyn observert over mange år, blant annet ved dykking på sted der det i tidligere tider ble tatt ut skjellsand.

Benyttede kartportaler og funn i området:

Artskart, Naturbase, NordlandsAtlas og Yggdrasil.

Artskart viser ingen konflikter innen de omsøkte områder for opptak av korallsand.

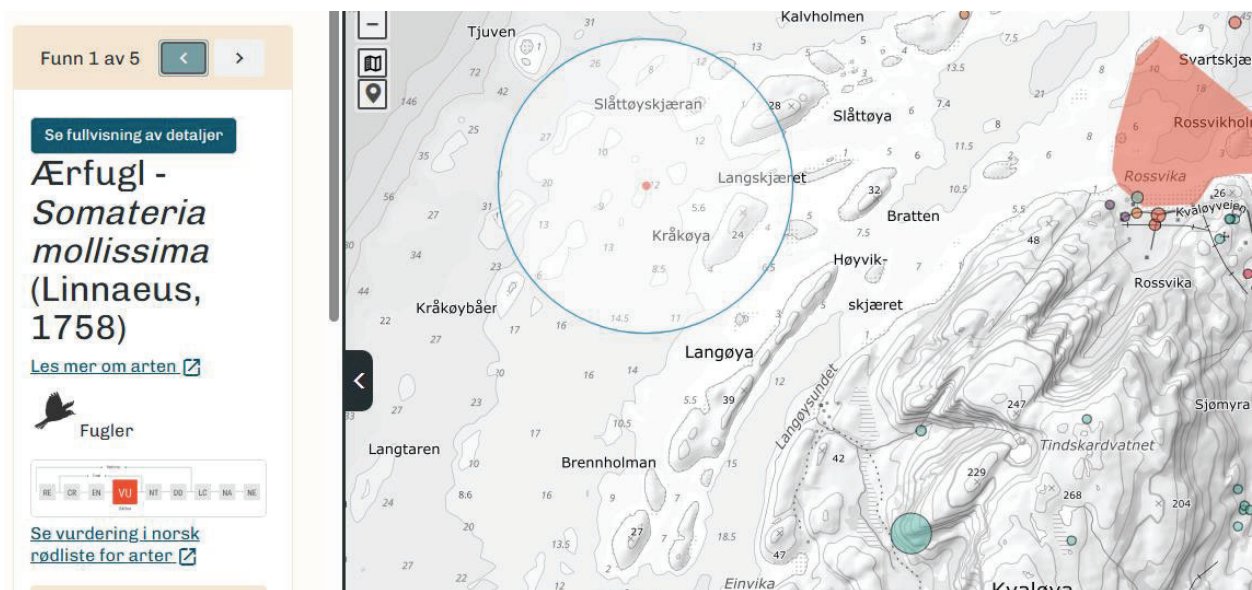

Fig. 2. Fuglelokaliteter vest for Kråkøya (kilde: Artsdata)

Resultat etter søk i Artskart er vist i fig. 2. Vest for Kråkøya er det notert fuglelokaliteter for ærfugl, gråmåke, teist og toppskarv. Disse fugleartene opererer over et større område, men de to omsøkte, avgrensa konsesjonsområdene med periodevise punktopptak vil neppe ha innvirkning på dette fuglelivet.

Naturbase viste ingen forekomster som var under trussel i konsesjonssøknadsområdet, som presentert i fig. 3.

Det eneste man kunne finne i dette materialet, var at sør for området er det et alminnelig beiteområde for fiskeartene torsk, sei og hyse. Dette var også markert i Yggdrasil.

Naturbase kart

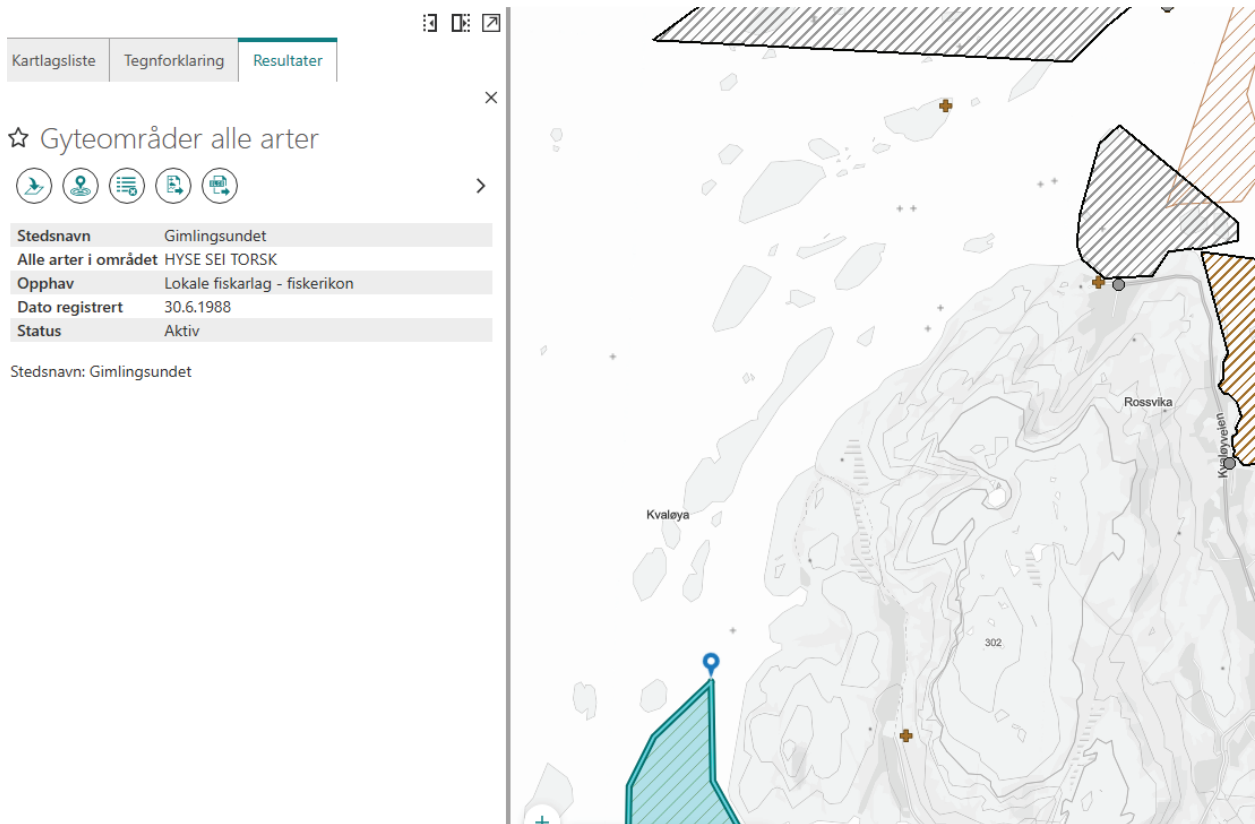

Fig. 3. Utsatte bestander innen flora og fauna omkring Kvaløya (Kilde: Naturbase).

Det er ikke identifisert gyteområder innen konsesjonsområda som det er søkte på, derimot i andre felt omkring Kvaløya, som vist i fig. 4.

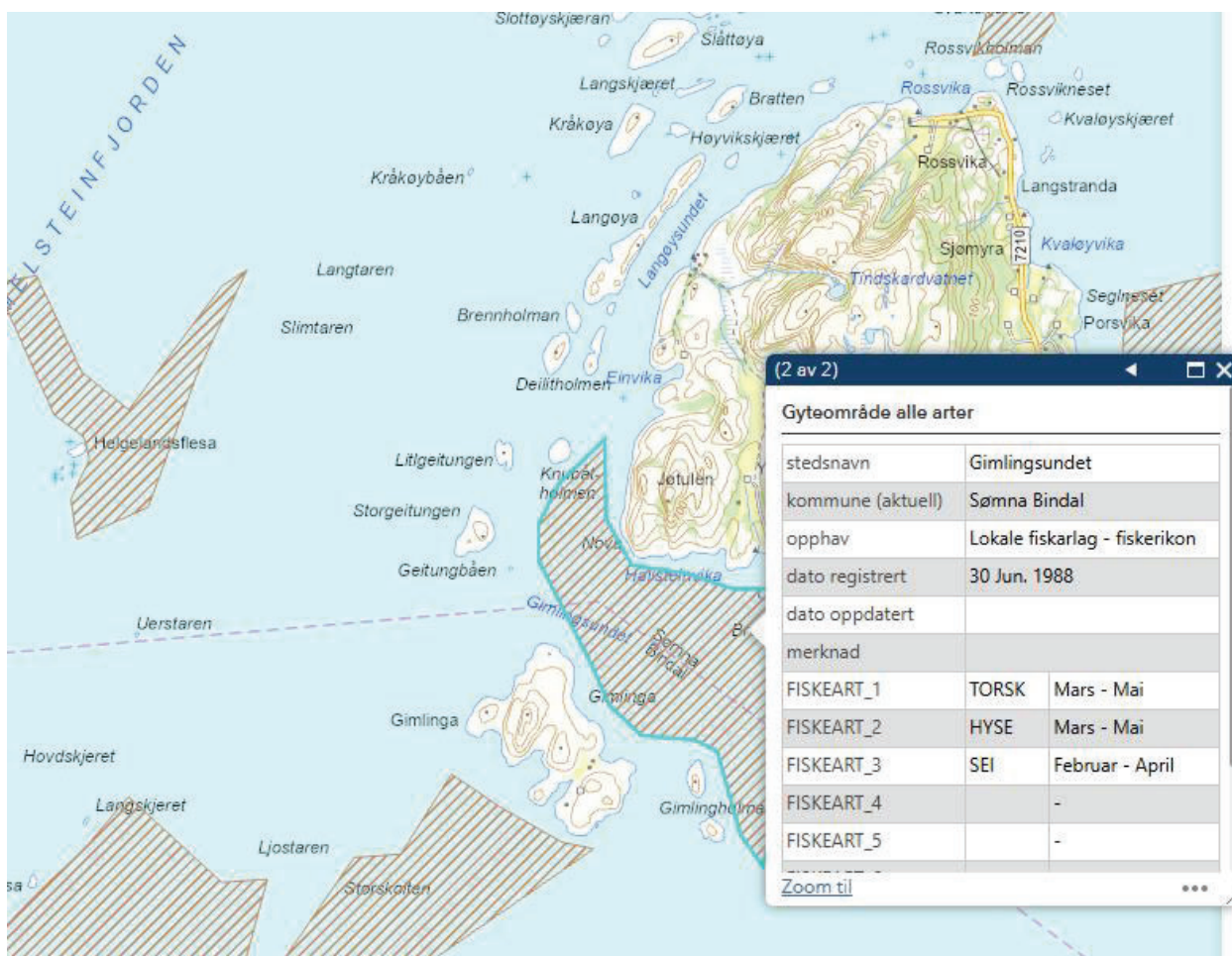

Fig. 4. Gytefelt omkring Kvaløya (Kjelde: Yggdrasil).

Behov for korallsand til landbrukskalking i regionen

Landbruksjorda i Nord-Norge er jevnt over sterkt underkalka. Eksempelvis på Helgelandskysten er 30-40% av jorda kritisk sur ($\text{pH} < 5,5$), d.v.s. at det er en sterkt begrensende faktor for det å oppnå optimale avlingsnivå med et fôr av god ernæringskvalitet for husdyra (kilde: Norsk Landbruksrådgivning).

I lange perioder gjennom de siste tiår har det vært vanskelig tilgang på andre kalkingsmidler i Nord-Norge, som bergverkskalk, når landbruket har trengt det som mest. Det er i hovedsak grovdolomitt fra Ballangen, og litt fra Seljeli i Vefsn, som er i markedet, likeså litt korallsand i Vesterålen og Sør-Troms, men Nord-Norge er stort, og det trengs flere leverandører og konkurranse.

Aktivt opptak av korallsand på Helgelandskysten, som i Sømna, vil stimulere og styrke landbrukskalkingen, spesielt langs kysten, der underkalkingen samtidig er så omfattende og skadelig for et produktivt landbruk – jord- og plantekultur.

Ringvirkninger

Vårt hovedsatsningsområde vil framover være å levere skjell-/korallsand til landbruket på Helgeland og Trøndelagskysten, helt ned til Møre.

Vi har mottatt forespørsel om å fungere som supplerende leverandør av råstoff til Greenitives Norway AS sin nye kalkpulverfabrikk på Bømlo, og har stilt oss positive til det, såfremt vi finner frem til sand med rett kvalitet. Sanden fra Sømna har vist seg å ha de kvaliteter som etterspørres.

Kvitsand AS har tidligere levert korallsand fra området, ca. 5000 tonn til Greenitives Norway AS, ved hjelp av fartøy fra Roslagen Chartering as, leie av kai hos Brønnøy hamn, og på Berg i Sømna, samt bruk av entreprenører både i Sømna og i Brønnøy.

Ringvirkninger fra denne sandaktiviteten, er flere. Vi har samarbeid med 2 småskipsrederi, med samme eier, Kjetil Hugøy, Sealg AS fra Førde og Askvoll Skyssbåtar AS fra Askvoll i Sunnfjord. Disse får denne aktiviteten som en sårt tiltrengt tilleggsaktivitet spesielt i vinterhalvåret. Rederiet planlegger frakt av salt i storsekk fra Vestlandet til fiskebruk i nord på vinterstid, og tar sikte på frakt av skjellsand/korallsand som returlast. Tradisjonelt er saltfrakten vanskelig, på grunn av mangel på returlast. Sandfrakten er således med på å utnytte kapasitet som ellers går ubrukt på sørtur, med sine utslipp til luft. Det gir en klar miljøgevinst når båten får gå mest mulig med last.

Båtene som blir benyttet i dette samarbeidet, er MS «Basen» (520 t) tilhørende Sealg AS, og MS «Steffen Andreas» (750 t) tilhørende Askvoll Skyssbåtar AS.

Vi har etablert kontakt og samarbeid med lokale entreprenører, Bendiksen Entreprenør AS i Brønnøysund, og entreprenør Åge Reinfjord i Sømna. Disse bistår i forbindelse med opptak, lagring og håndtering, og utskipping av sand i Sømna og fra Brønnøysund Entreprenørene har allerede deltatt ved tidligere opptak av ca. 5000 m³, og er interessert i å bidra i fortsettelsen. De ser dette som en kjærkommen vinteraktivitet. Opptak og lagring av sand, for utskipping med større fartøyer, medfører mye maskintimer for de lokale entreprenørene, slik at de får optimalisert bruken av maskinparken gjennom året. Opptak av skjellsand gir ringvirkninger til flere aktører mens det står på, og det er i høyeste grad med på å styrke driftsgrunnlaget for lokale bedrifter. Det oppleves svært givende å se all aktiviteten som avstedkommer i forbindelse med sandopptaket.

Med vennlig hilsen

Kvitsand AS

v/Skjalg Kristensen

Vevelstad, 28.01.2025

Vedlegg: 4 karttegninger, respektive geografiske kart og flyfotoutsnitt, for de omsøkte konsesjonsområdene Brattøysundet og Langøy syd